

Sygn. akt III AUa 252/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 lutego 2018 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący: SSA Anna Rodak

Sędziowie: SSA Lucyna Guderska (spr.)

SSA Iwona Szybka

Protokolant: sekretarz sądowy Małgorzata Matusiak

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 7 lutego 2018 r. w Ł.

sprawy A. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w Z.

o wysokość emerytury górniczej

na skutek apelacji A. S.

od wyroku Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim

z dnia 20 grudnia 2016 r. sygn. akt V U 1012/15

oddala apelację.

Sygn. akt III AUa 252/17

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 25 czerwca 2015 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. przeliczył wnioskodawcy A. S. emeryturę od dnia 1 marca 2015 r., to jest od dnia nabycia prawa do emerytury zawieszając jej wypłatę z powodu kontynuacji zatrudnienia.

W odwołaniu od tej decyzji A. S. wniósł o jej zmianę przez zaliczenie do pracy górniczej w wymiarze półtorakrotnym okresu zatrudnienia w Kopalni (...) (obecnie (...) S.A. Oddział (...) B.) od dnia 1 marca 1983 r. do dnia 14 stycznia 2007 r. oraz zastosowanie do tego okresu przelicznika 1,8 przy ustalaniu wysokości emerytury. W uzasadnieniu wskazał, iż w wymienionym okresie, bez względu na nazewnictwo stanowiska pracy, był zatrudniony na stanowisku operatora sypcharek (do 31.12.1991r.) i operatora koparek jednonaczyniowych na odkrywce (do 14.01.2007r.), to jest na stanowiskach wymienionych w załączniku nr 3 dział III pkt 3 i 4 do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 23 grudnia 1994 r., uprawniającym do przeliczenia emerytury górniczej z zastosowaniem przelicznika 1,8.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie. W uzasadnieniu ZUS wskazał, że z treści przesłanej przez pracodawcę ubezpieczonego charakterystyki stanowiska pracy wynika, że obsługiwał on koparki jednonaczyniowe na terenie całej odkrywki oraz, że nie była to praca górnicza, o której mowa w art. 50 d ust. 1 pkt

1 ustawy. Dlatego też organ rentowy przy obliczaniu wysokości emerytury uwzględnił wnioskodawcy sporny okres według przelicznika 1,2.

Zaskarżonym wyrokiem z Sąd Okręgowy 20 grudnia 2016r. w P. oddalił odwołanie.

Sąd I instancji ustalił, że A. S., urodzony (...), w dniu 25 marca 2015 r. wystąpił z wnioskiem o przyznanie prawa do emerytury górniczej. Wnioskodawca nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego. A. S. nadal pracuje w (...) S.A Oddział (...) w B..

Decyzją z dnia 24 kwietnia 2015 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. przyznał wnioskodawcy od dnia 1 marca 2015 r. emeryturę, której wypłatę zawiesił z uwagi na kontynuację zatrudnienia. Do ustalenia podstawy wymiaru emerytury przyjęto wynagrodzenie, które stanowiło podstawę wymiaru składek z 10 lat kalendarzowych tj. od stycznia 2005 r. do grudnia 2014 r. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 182,67 %. Podstawa wymiaru obliczona została przez pomnożenie wskaźnika wysokości podstawy wymiaru 182,67 % przez kwotę bazową w wysokości 3.308,33 zł i wyniosła 6.043,33 zł.

Do ustalenia wysokości emerytury górniczej organ rentowy uwzględnił :

- 32 lata i 1 miesiąc okresów składkowych tj. 385 miesięcy,
- 5 miesięcy okresów nieskładkowych.

Okres pracy górniczej został obliczony według następujących przeliczników:

- 87 miesięcy x 1,8 i 190 miesięcy x 1,2 = 384,6 miesięcy.

Wysokość emerytury wyniosła 4036,86 zł.

W dniu 2 czerwca 2015 r. wpłynęło do organu rentowego pismo (...) S.A., do którego zostały załączone charakterystyki stanowisk pracy dotyczące wnioskodawcy, który to wniosek ZUS potraktował jako wniosek o zmianę stażu pracy. Decyzją z dnia 25 czerwca 2015 r. ZUS przeliczył wnioskodawcy emeryturę od dnia 1 marca 2015 r., tj. od dnia nabycia prawa do emerytury zawieszając jej wypłatę z uwagi na kontynuację zatrudnienia. Do ustalenia podstawy wymiaru emerytury przyjęto wynagrodzenie, które stanowiło podstawę wymiaru składek z 10 lat kalendarzowych tj. od stycznia 2005 r. do grudnia 2014 r. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 182,67 %. Podstawa wymiaru obliczona została przez pomnożenie wskaźnika wysokości podstawy wymiaru 182,67 % przez kwotę bazową w wysokości 3.308,33 zł i wyniosła 6.043,33 zł.

Do ustalenia wysokości emerytury górniczej organ rentowy uwzględnił :

- 32 lata i 1 miesiąc okresów składkowych tj. 385 miesięcy,
- 5 miesięcy okresów nieskładkowych.

Okres pracy górniczej został obliczony według następujących przeliczników:

- 87 miesięcy x 1,8 i 298 miesięcy x 1,2 = 514,2 miesięcy.

Wysokość emerytury wyniosła 4.178,27 zł. Do stażu pracy górniczej w wymiarze półtorakrotnym organ rentowy zaliczył wnioskodawcy okres pracy od 1 lutego 2007 r. do 28 lutego 2015 r. i uwzględnił z tego okresu 1.920 dniówek.

A. S. od 2 lipca 1982 r. do nadal jest zatrudniony w (...) (wcześniej Kopalnia (...) w B.).

W okresie od 2 lipca 1982 r. do 28.02.1983 r. wnioskodawca pracował na stanowisku ślusarza w Oddziale Ws – 3, gdzie zajmował się obsługą techniczną i drobnymi naprawami sprzętu technologicznego na poziomach roboczych odkrywki. W zakres tych prac wchodziły czynności związane z wymianą oleju, filtrów i innych płynów eksploatacyjnych,

smarowanie połączeń ruchomych układów roboczych, ogólny przegląd sprzętu technologicznego i pomocniczego po stronie mechanicznej i elektrycznej. W przypadku dokonywania drobnych napraw były to naprawy bieżące o małej czasochłonności umożliwiające dalszą eksploatację lub zapobiegające awariom sprzętu technologicznego, technicznego i pomocniczego. Prace obsługowe i naprawcze były wykonywane na poziomach odkrywki, na wolnej przestrzeni. W/w prace były wykonywane na sprzęcie technologicznym, tj. spycharkach gąsiennicowych, ładowarkach gąsiennicowych, żurawiach gąsiennicowych, koparkach gąsiennicowych, agregatach sprężarkowych, kruszarkach i przesiewaczach.

Z dniem 1 marca 1983 r. wnioskodawca został przeniesiony na oddział Rs-4 i posiadał następujące angaże: operatora, operator maszyn budowlanych – spycharki, operatora spycharki.

Dnia 9.04.1983 r. wnioskodawca uzyskał uprawnienia klasy III do obsługi spycharek do 110 kw.

Dnia 5.04.1990 r. wnioskodawca uzyskał uprawnienia klasy III do obsługi ładowarek jednonaczyniowych do 2,5 m³, dnia 15.03.1992 r. - do obsługi ładowarek jednonaczyniowych do 5 m³ oraz koparek jednonaczyniowych wszystkich typów

Od 1.09.1992 r. wnioskodawca posiadał angaż na stanowisko operatora sprzętu technologicznego na oddziale Rs-4. Na tym stanowisku wnioskodawca pracował do 16 listopada 2006r.

Na dzień 30.08.1999 r. wnioskodawca posiadał uprawnienia II klasy na spycharki, II klasy na ładowarki jednonaczyniowe oraz III klasy na koparki jednonaczyniowe.

W okresie od 17 lutego 1987 r. do 11 marca 1987 r. i od 1.03.1989 r. do 27.03.1989 r. wnioskodawca przebywał na urlopie bezpłatnym.

Od 25 października 1986 r. do 16 lutego 1987 r. i od 7 marca 1988 r. do 28 lutego 1989 r. wnioskodawca odbywał zasadniczą służbę wojskową. Do pracy w Kopalni (...) w B. powrócił po odbyciu służby wojskowej w dniu 12 marca 1987 r. i 28 marca 1989 r.

Z dniem 15 stycznia 2006r. pracodawca zmienił nazwę stanowiska pracy wnioskodawcy z operatora sprzętu technologicznego na operatora koparek jednonaczyniowych na okrywe. Na tym stanowisku wnioskodawca pracuje do chwili obecnej.

Oddział (...)4 to oddział eksploatacji sprzętu technologicznego, na którym pracowały spycharki, ładowarki, koparki. Do obowiązków wnioskodawcy w okresie od 1.03.1983 r. do 31.12.1991 r. należała obsługa spycharki, głównie spycharki TD 15. Przy pomocy tego sprzętu wnioskodawca niwelował teren w obrębie maszyny podstawowej, co polegało na wyrównywaniu terenu, spychaniu ziemi, odpychaniu kamieni z rejonu zabierki, błota, wymianie gruntu, aby umożliwić przejazd maszynie podstawowej. Wnioskodawca niwelował obszar urabiania maszyny podstawowej przy kole czerpakowym, które ma zasięg 200 m. Nadto wnioskodawca wykonywał pochylnię. Zajmował się także zasypywaniem rowów odwadniających oraz wyciągał elementy usuniętych studni głębinowych. Trzykrotnie w czasie spornego okresu zajmował się osiowaniem przenośników. Wnioskodawca zajmował się obsługą techniczną spycharki w zakresie sprawdzenia poziomu płynów i oleju, prowadził dokumentację spycharki. Nadto w zależności od potrzeb wnioskodawca obsługiwał ładowarkę, zbierając przesiane kamienie i wywożąc je poza zasięg maszyny podstawowej, ładując na samochody, które je wywoziły je w inne miejsce. Pracę operatora spycharki i ładowarki nadzorował przodowy koparki wielonaczyniowej.

Czas pracy operatora spycharki gąsienicowej przedstawiał się następująco:

- dojazd do i z maszyny –1 godzina,
- obsługa codzienna – 0,5 godziny,

- obsługa urządzenia polegająca na przejazdach maszyną z jednego miejsca w inne, wykonywanie niwelacji terenu w obrębie maszyn podstawowych, osiowanie przenośników, holowanie sań i przyczep, wykonywanie zjazdów, dróg dojazdowych do maszyn podstawowych, skarpowanie i wykonywanie pochylni (zajmują łącznie 5 godzin). W pracy tego urządzenia przestoje technologiczne i inne wynoszą 1,5 godziny. Podstawowe czynności, jakie wykonuje operator spycharki polegają na obsłudze spycharki, prowadzeniu dokumentacji spycharki – książki ruchu maszyny, raportów pracy sprzętu, wykonywaniu drobnych napraw spycharki, myciu, przekazywaniu spycharki do naprawy i odbioru po naprawie, wykonywaniu obsługi technicznych spycharki, tankowaniu paliwa, za i rozładunku w razie potrzeby spycharki na i z przyczepy niskopodwoziowej.

Czas pracy operatora ładowarki jednonaczyniowej przedstawia się następująco:

- dojazd do i z maszyny (1 godzina),

- obsługa dzienna (zajmuje 0,5 godziny),

- obsługa urządzenia polegająca na przejazdach maszyną z jednego miejsca w inne, załadunku urobku na samochody i przenośniki, czyszczeniu przenośników i stacji napędowych, wymianie zastawów krążników w taśmociągach układu (...), zasypywanie wykopów oraz różnego rodzaju inne prace związane z przemieszczaniem mas ziemnych (zajmują łącznie 5 godzin). W pracy tego urządzenia przestoje technologiczne i inne wynoszą 1,5 godziny.

Podstawowe czynności, jakie wykonuje operator ładowarki jednonaczyniowej polegają na obsłudze ładowarki, prowadzeniu dokumentacji ładowarki, wykonywaniu drobnych napraw ładowarki, myciu, przekazywaniu ładowarki do naprawy i odbioru po naprawie, wykonywaniu obsługi technicznych ładowarki, tankowaniu paliwa.

Wnioskodawca od 1 marca 1983 r. do 31.12.1991 r. wykonywał prace zarówno operatora spycharki gąsienicowej jak i ładowarki gąsienicowej.

Od 1 stycznia 1992 r. wnioskodawca wykonywał prace operatora koparki i wykonuje je w dalszym ciągu. Pracował na koparce (...), L. i N.. Zajmował się kopaniem rowów odwadniających, likwidacją osuwisk, skarpowaniem – tj. wyrównaniu skarp i usunięciu naddatków. Usuwał studnie głębinowe, ładował ściery na przenośnik taśmowy. Jego pracą kierował przodowy koparki podstawowej.

Prace koparkami jednonaczyniowymi prowadzone są na terenie całej odkrywki. Pracownicy obsługujący koparki przebijają się w szatniach i dowożeni są samochodem z oddziału wraz z pracownikami oddziałów górniczych na stanowiska pracy. Czas pracy operatora koparki jednonaczyniowej przedstawia się następująco:

- dojazd do i z maszyny –1 godzina,

- obsługa codzienna – 0,5 godziny,

- obsługa urządzenia polegająca na przejazdach maszyną z jednego miejsca w inne, wykonywaniu rowów odwadniających na poziomach roboczych, likwidowaniu osuwisk ze skarp roboczych, załadunku ściery na przenośnik taśmowy, czyszczeniu kanałów odwadniających, zbiorników przepompowni, skarpowanie pod pochylnie robocze (zajmują łącznie 5 godzin). W pracy tego urządzenia przestoje technologiczne i inne wynoszą 1,5 godziny.

Podstawowe czynności, jakie wykonuje operator koparki jednonaczyniowej polegają na obsłudze koparki, prowadzeniu dokumentacji koparki– książki ruchu maszyny, raportów pracy sprzętu, wykonywaniu napraw koparki, myciu, przekazywaniu koparki do naprawy i odbioru po naprawie, wykonywaniu obsługi technicznej koparki, tankowaniu paliwa, za i rozładunku w razie potrzeby koparki na i z przyczepy niskopodwoziowej.

Powołana przez pracodawcę wnioskodawcy Komisja Weryfikacyjna na posiedzeniu w dniu 8 lipca 2008 r. ustaliła, że A. S. pracował:

- w okresie od 2 lipca 1992 r. do 28.02.1983 r. stale przez 164 dniówki jako rzemieślnik zatrudniony na odkrywce bezpośrednio w przodku stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na koparkach i zwałowarkach wykonujący prace mechaniczne przy obsłudze, konserwacji, montażu i demontażu tych maszyn i urządzeń, tj. na stanowisku wymienionym na stanowisku wymienionym w dziale III pkt 7 załącznika do rozporządzenia,

- w okresie od 1.03.1983 r. do 14.01.2007 r. stale przez (...) dniówek jako operator koparek jednonaczyniowych na odkrywce na stanowisku wymienionym w dziale III pkt 3 załącznika do rozporządzenia.

Wnioskodawca w okresie od 1.01.1988 r. do 28.02.1998 r. nie miał wypłacanego dodatku stykowego z tytułu podmianny na stanowisku pracy przy urządzeniach (...). W okresie od 1.03.1998 r. do 31.01.2016 r. wnioskodawca wykonywał pracę w godzinach nadliczbowych w związku z pracami zleconymi w ponadwymiarowym czasie pracy.

W dniu 4 marca 2015 r. (...) z siedzibą w R. wystawiła wnioskodawcy świadectwo wykonywania pracy górniczej, w którym wskazała, że w okresie zatrudnienia stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę górniczą:

- od 2 lipca 1982 r. do 28.02.1983 r. na stanowisku rzemieślnika zatrudniony na odkrywce bezpośrednio w przodku stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na koparkach i zwałowarkach wykonując prace mechaniczne przy obsłudze, konserwacji, montażu i demontażu tych maszyn wymienionym w dziale III pkt 7 załącznika nr 3 do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 23 grudnia 1994r.

- od 1 marca 1983 r. do nadal na stanowisku operatora koparek jednonaczyniowych na odkrywce wymienionym w dziale III pkt 3 załącznika nr 3 do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 23 grudnia 1994 r.

W oparciu o powyższe ustalenia Sąd Okręgowy uznał, że odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Wskazał, że organ rentowy przy wyliczeniu wysokości emerytury wnioskodawcy za sporny okres od 1.03.1983 r. do 14.01.2007 r. zastosował - na podstawie art. 51 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych - przelicznik 1,2. Wnioskodawca domagał się natomiast przeliczenia tego okresu według przelicznika 1,8 zgodnie z art. 51 ust. 1 pkt 2 ustawy.

Sąd podniósł, że przy ustalaniu wysokości górniczych emerytur, o których mowa w art. 50 a lub 50 e, stosuje się - stosownie do treści art. 51 ust. 1 w/w ustawy o emeryturach i rentach z FUS - z zastrzeżeniem ust. 2, następujące przeliczniki:

- 1) 1,5 za każdy rok pracy górniczej wykonywanej pod ziemią stale i w pełnym wymiarze czasu pracy;
- 2) 1,8 za każdy rok pracy, o której mowa w art. 50 d;
- 3) 1,4 za każdy rok pracy w pełnym wymiarze czasu pracy, o której mowa w art. 50 c ust. 1 pkt 1-3 i 5-9, wykonywanej częściowo na powierzchni i częściowo pod ziemią;
- 4) 1,2 za każdy rok pracy, o której mowa w art. 50 c ust. 1 pkt 4 i 5, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na odkrywce w kopalniach siarki i węgla brunatnego, w kopalniach otworowych siarki oraz w przedsiębiorstwach i innych podmiotach wykonujących roboty górnicze dla kopalń siarki i węgla brunatnego.

Tym samym, przy ustalaniu wysokości emerytury górniczej przelicznik 1,8 za każdy rok pracy stosuje się wyłącznie do pracy, o której mowa w art. 50 d ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Pracą, do której stosuje się przelicznik 1,8, zgodnie z art. 50 d ust. 1 pkt 1 ustawy, jest praca w przodkach bezpośrednio przy urabianiu i ładowaniu urobku oraz przy innych pracach przodkowych, przy montażu, likwidacji i transporcie obudów, maszyn urabiających, ładujących i transportujących w przodkach oraz przy głębieniu szybów i robotach szybowych.

Wykaz stanowisk pracy, na których zatrudnienie zaliczane jest do pracy górniczej oraz wykonywanej w przodkach uwzględnianej w rozmiarze półtorakrotnym, powinno ustalić rozporządzenie wydane na podstawie delegacji

ustawowej z art. 50d ust. 3. Ponieważ rozporządzenie takie nie zostało wydane, obowiązuje nadal (z mocy art. 194 wskazanej ustawy) wykaz stanowisk zawarty w załączniku nr 2 i 3 do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 23 grudnia 1994 roku w sprawie określenia niektórych stanowisk pracy górniczej oraz stanowisk pracy zaliczanej w wymiarze półtorakrotnym przy ustalaniu prawa do górniczej emerytury lub renty (Dz. U. z 1995 roku Nr 2, poz. 8), wydanego na podstawie upoważnienia zawartego w art. 5 ust. 5 i art. 6 ust. 3 ustawy z dnia 1 lutego 1983 roku o zaopatrzeniu emerytalnym górników i ich rodzin (tekst jedn.: Dz. U. z 1995 roku, Nr 30, poz. 154). Wykaz ten obowiązuje jednak jedynie w takim zakresie, w jakim jego przepisy nie są sprzeczne z przepisami ustawy o emeryturach i rentach z FUS. A zatem zakładowe wykazy stanowisk, na których wykonywana jest praca górnicza, muszą być zgodne z wykazem nr 2 stanowiącym załącznik do tego rozporządzenia, obejmującego stanowiska pracy, na których zatrudnienie na odkrywce w kopalniach węgla brunatnego uważa się za pracę górniczą lub wykazem nr 3 stanowiącym załącznik do tego rozporządzenia, obejmującego stanowiska pracy, na których zatrudnienie na odkrywce w kopalniach węgla brunatnego zalicza się w wymiarze półtorakrotnym. Jednakże dokonana przez pracodawcę kwalifikacja zajmowanego przez konkretnego pracownika stanowiska, jak i ewentualna zmiana tej kwalifikacji na podstawie protokołu komisji weryfikacyjnej, nie przesądza jeszcze o zaliczeniu zatrudnienia na tym stanowisku do pracy górniczej. O uznaniu pracy za pracę górniczą w rozumieniu omawianych przepisów nie decyduje bowiem treść wymienionych dokumentów, ale charakter czynności faktycznie wykonywanych przez pracownika. (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 25 marca 1998r., II UKN 570/97, OSNAPiUS 1999, nr 6, poz. 213, z dnia 22 marca 2001r., II UKN 263/00, OSNAPiUS 2002, nr 22, poz. 553 oraz z dnia 2 czerwca 2010r., I UK 25/10, LEX nr 621137). Rozporządzenie wykonawcze nie może zatem przyznawać ubezpieczonym większych uprawnień niż uczynił to ustawodawca. Tym samym, przepisy ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych stanowić muszą zawsze punkt wyjścia do oceny zasadności roszczeń emerytalnych wnioskodawcy.

Sąd podkreślił, że zastosowanie przelicznika 1,8 do pracy ubezpieczonego na stanowisku wymienionym w załączniku nr 3 do rozporządzenia wymaga, by praca ta odpowiadała treści art. 50 d ust 1 pkt 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Stwierdzenie zatem przez pracodawcę w świadectwie wykonywania pracy górniczej, iż skarżący zajmował w spornym okresie stanowisko wymienione w załączniku nr 3 do rozporządzenia dział III pkt 3 tj. operatora koparek jednonaczyniowych na odkrywce nie jest jeszcze równoznaczne z wykonywaniem przez niego pracy, o której mowa w art. 50d ustę 1 pkt 1 ustawy, jak chce jego pełnomocnik. Na podkreślenie zasługuje, że wbrew treści tego świadectwa wnioskodawca pracował na omawianym stanowisku dopiero od 1.01.1992 r., co było okolicznością nie kwestionowaną przez żadną ze stron.

Sąd podniósł, że ubezpieczony domagając się przeliczenia świadczenia emerytalnego z zastosowaniem przelicznika 1,8 do spornego okresu pracy górniczej winien wykazać, że na zajmowanych stanowiskach wykonywał prace wymienione w art. 50 d ust. 1 pkt 1 ustawy emerytalnej, tj. prace bezpośrednio związane z robotami prowadzonymi w przodkach przy urabianiu i ładowaniu urobku oraz przy montażu, likwidacji i transporcie obudów, maszyn urabiających, ładujących i transportujących w przodkach oraz inne prace przodkowe, a zatem takie, które należy wiązać z bezpośrednim i zasadniczym procesem produkcyjnym zakładu górniczego polegającym na urobku i wydobywaniu kopalin. Dotyczy to wyłącznie czynności stanowiących element ciągu technologicznego bezpośrednio związany z procesem wydobywania węgla. Wskazał nadto, że wykaz stanowisk pracy, określony pomocniczo w załączniku nr 3 do rozporządzenia, odnosi się zatem wyłącznie do wykonywanych zadań górnika, jeżeli spełniają one kryterium miejsca wykonywania pracy i jej charakteru określonego w przepisie art. 50 d ust. 1 pkt 1 ustawy. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 1 kwietnia 2015 roku, I UK 293/14, LEX; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 lutego 2012 roku, I UK 295/11, LEX; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 lutego 2010 roku, I UK 236/09; z dnia 22 kwietnia 2011 roku, I UK 360/10; z dnia 16 czerwca 2011 roku, (...) 381/10; 4 kwietnia 2012 roku, I UK 440/11; z dnia 28 kwietnia 2010 roku, I UK 339/09; opubl LEX; z dnia 18 marca 2015 roku, I UK 280/14, L. i wskazane w nich orzecznictwo).

Ponadto stosownie do treści art. 50d ustawy, aby praca przy montażu, likwidacji i transporcie obudów, maszyn urabiających, ładujących i transportujących była pracą zaliczaną w wymiarze półtorakrotnym musi być wykonywana na odkrywce w przodku. Oznacza to, że przodek jest pojęciem węższym od pojęcia odkrywki. Przepisy nie definiują pojęcia przodka i prac przodkowych. Z orzecznictwa Sądu Najwyższego wynika, że pojęcie przodka musi być

wykładane w sposób ścisły i powinno się ograniczać wyłącznie do miejsca pracy koparek wielonaczyniowych albo jej bezpośredniego sąsiedztwa, w którym wydobywa się urobek. Sąd Najwyższy zanegował bowiem przyjęcie tezy, że przodkiem w kopalni węgla brunatnego jest każde miejsce prowadzenia robót górniczych związanych z odwadnianiem, udostępnianiem i eksploatacją złoża kopaliny, jej transportem i transportem nadkładu, a nadto zwałowaniem nadkładu (tj. związane z pracą koparek, spycharek, ładowarek, zwałowarek) (tak por. wyrok SA w Katowicach z dnia 16 kwietnia 2014 r., IIIAUa (...), LEX). W orzecznictwie SN kwestionuje się również zasadność rozszerzania pojęcia przodka wydobywczego, zauważając, że nie do zaakceptowania jest zapatrywanie, żeby miejsce przodka rozciągać na całą linię taśmociągów transportujących urobek, gdyż pojęcie przodka straciłoby swe znaczenie i tym sposobem nie można zaakceptować definicji „przodka”, która wynika z opinii naukowo-technicznej i obejmuje wszystkie czynności związane z transportem kopaliny, realizowane w ramach ruchu zakładu górniczego (wyr. SN z 5 maja 2011 r., I UK 395/10, L.).

Pod określeniem „inne prace przodkowe” należy zaś rozumieć inne prace górnicze w przodku, jednakże rodzajowo nie mniej obciążające niż wymienione w powołanym przepisie ustawy art. 50d ust. 1 pkt 1.

Sąd różnego rodzaju inne prace górnicze związane z eksploatacją, konserwacją i remontami urządzeń będących częścią składową układu technologicznego: koparka, taśmociąg, zwałowarka węgla nie mieszczą się w definicji pracy w przodkach z art. 50d ust. 1 pkt 1 ustawy. (tak por. SA w K. w wyroku z dnia 22 listopada 2012 r., IIIAUa 437/12, LEX; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 marca 2015 r., I UK 280/14, L.).

Sąd stwierdził, że okolicznością niekwestionowaną przez strony jest, iż wnioskodawca od 1.03.1983 r. do 31.12.1991 r. był zatrudniony na stanowisku operatora spycharek i ładowarek, zaś od 1.01.1992 r. na stanowisku operatora koparek jednonaczyniowych.

Sąd Okręgowy podkreślił, że praca operatora spycharki gąsiennicowej i koparki jednonaczyniowej może być pracą, do której stosuje się zarówno przelicznik 1,2 jak i przelicznik 1,8 w zależności od miejsca jej świadczenia. W załączniku nr 2 pod poz. 22 i 23 ww. rozporządzenia wymienione są prace: operatora sprzętu pomocniczego i technologicznego na odkrywce oraz operatora koparki jednonaczyniowej na odkrywce. Natomiast w dziale III poz. 3 i 4 załącznika nr 3 do rozporządzenia wymieniono stanowiska: operatora koparek jednonaczyniowych na odkrywce, operatora spycharek i maszyn wieloczynnościowych na odkrywce.

Praca operatora urządzeń za – i wyładowczych na odkrywce jest pracą, do której stosuje się przelicznik 1,2 - załącznik nr 2 poz. 20.

Sąd wskazał, że świadkowie zgodnie stwierdzili, że:

- w spornym okresie od 1.03.1983 r. do 31.12.1991 r. wnioskodawca pracował jako operator spycharki i ładowarki, a do jego stałych podstawowych obowiązków jako operatora spycharki należała niwelacja terenu, usuwanie kamieni i głazów oraz zasypywaniem rowów odwadniających wyciąganie rur odwodnieniowych w obrębie maszyny podstawowej i prace te wykonywał wyłącznie w przodku,

- w okresie od dnia 1.01.1992 r. do 14.01.2007 r. wnioskodawca pracował jako operator koparki jednonaczyniowej, a do jego stałych podstawowych obowiązków należała kopanie rowów odwadniających, obrabianie studni głębinowych, likwidacja osuwisk, ładunek ścierów na przenośnik taśmowy w obrębie maszyny podstawowej i prace te wykonywał wyłącznie w przodku.

Sąd I instancji stwierdził, że jeśli chodzi o pierwszy okres to z charakterystyki stanowiska pracy skarżącego jako operatora spycharki gąsiennicowej wynika, że podstawowe stale wykonywane przez niego prace w postaci niwelowania terenu w obrębie maszyn podstawowych, osiowania przenośników, holowania sań i przyczep, wykonywania zjazdów, dróg dojazdowych do maszyn podstawowych, skarpowania i wykonywanie pochylni, nie były pracami wymienionymi w art. 50d ustawy, tj. pracami bezpośrednio przy urabianiu i ładowaniu urobku oraz przy innych pracach

przodkowych, przy montażu, likwidacji i transporcie obudów, maszyn urabiających, ładujących i transportujących w przodkach oraz przy głębieniu szybów i robotach szybowych.

Zdaniem tego Sądu, pracami przodkowymi były tylko prace polegające na usuwaniu kamieni i gruzu spod koła czerpakowego koparki. Tych prac wnioskodawca nie wykonywał jednak nawet w połowie obowiązującego go czasu pracy, nie mówiąc już o pełnym wymiarze jak tego wymaga art. 50d ustawy.

Poza tym wnioskodawca w spornym okresie pracował także jako operator ładowarki gąsiennicowej i zajmował się wówczas - jak wynika z charakterystyki pracy - przejazdami maszyną z jednego miejsca pracy w inne, załadunkiem urobku na samochody i przenośniki, czyszczeniem przenośników i stacji napędowych, wymianą zestawów krążników w taśmociągach układów (...), zasypywaniem wykopów oraz różnego rodzaju innymi pracami związanymi z przemieszczaniem mas ziemnych, które to prace także nie są pracami przodkowymi w rozumieniu art. 50 d ustawy.

Sąd podniósł, że wnioskodawca zdając sobie z tego ostatniego faktu sprawę przemilczał w odwołaniu oraz w swych zeznaniach fakt wykonywania tej pracy, zaś fakt świadczenia pracy na tym stanowisku wynika z zeznań świadka W. K. oraz dokumentów znajdujących się w aktach osobowych w postaci uzyskania uprawnień do obsługi ładowarki.

Odnosnie drugiego spornego okresu, tj. od 1.01.1992 r. Sąd I instancji wskazał, że z charakterystyki pracy operatora koparki jednonaczyniowej wynika, że prace przez operatora tej koparki prowadzone są na terenie całej odkrywki, co wyklucza przyjęcie, że praca ta była pracą przodkową, o której mowa w art. 50d ustawy. Pracą przodkową jest bowiem tylko i wyłącznie praca w miejscu pozyskiwania kopaliny, czyli w miejscu pracy koparki wielonaczyniowej. A takiej pracy skarżący nie wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, gdyż pracował także poza przodkiem.

Niezależnie od tego Sąd podniósł, że brak jest podstaw do przeliczenia spornego okresu przelicznikiem 1,8. Podstawowe stale wykonywane przez wnioskodawcę prace jako operatora koparki jednonaczyniowej opisane w charakterystyce pracy sporządzonej przez pracodawcę, w postaci wykonywania rowów odwadniających, likwidacji osuwisk, załadunek ścierów na przenośnik taśmowy, czyszczenie kanałów odwadniających i skarpowanie pod pochylnie robocze, nie były pracami wymienionymi w art. 50d ustawy, tj. pracami bezpośrednio przy urabianiu i ładowaniu urobku oraz przy innych pracach przodkowych, przy montażu, likwidacji i transporcie obudów, maszyn urabiających, ładujących i transportujących w przodkach oraz przy głębieniu szybów i robotach szybowych.

Oceny tej nie zmieniają odmienne ustalenia komisji weryfikacyjnej oraz świadectwo wykonywania pracy górniczej. Legitymowanie się przez skarżącego świadectwem wykonywania pracy górniczej nie oznacza jeszcze, że rzeczywiście wykonywał on prace górnicze. Świadectwo pracy nie jest dokumentem urzędowym w rozumieniu art. 244 k.p.c., nie korzysta zatem z domniemania prawdziwości i autentyczności, jest tylko dokumentem prywatnym, który stanowi jedynie dowód tego, że osoba która go podpisała złożyła oświadczenie w nim zawarte (art. 245 k.p.c.). Świadectwo pracy samo przez się nie tworzy zatem praw podmiotowych ani ich nie pozbawia. Sąd podkreślił przy tym, że wskazane wyżej dokumenty w ogóle nie potwierdzają bezspornego faktu wykonywania przez wnioskodawcę w pierwszym spornym okresie (1.03.1983 r do 31.12.1991 r.) pracy operatora spycharki i ładowarki, stwierdzają niezgodnie z rzeczywistością, że wnioskodawca przez cały ten czas pracował jako operator koparki jednonaczyniowej.

Powyższe stanowisko Sąd oparł na ugruntowanym orzecznictwie Sądu Najwyższego, który w wyroku z 11 lutego 2010r. (I UK 236/09, LEX nr 585722) wskazał, że „jako prace wymienione w załączniku Nr 3 do rozporządzenia z dnia 23 grudnia 1994 r. w sprawie określenia niektórych stanowisk pracy górniczej oraz stanowisk pracy zaliczanej w wymiarze półtorakrotnym, przy ustalaniu prawa do górniczej emerytury lub renty mogą być tylko uznane takie czynności wykonywane przez górnika, które bezpośrednio związane są z wykonywaniem czynności w przodkach przy urabianiu i ładowaniu urobku oraz, przy montażu, likwidacji i transporcie obudów, maszyn urabiających, ładujących i transportujących w przodkach oraz przy głębieniu szybów i robotach szybowych. Pojęcie „inne prace w przodku” musi wiązać się z bezpośrednim i zasadniczym procesem produkcyjnym zakładu górniczego, polegającym na urobku i wydobywaniu kopaliny. Prace polegające na przygotowaniu terenu pod wydobycie węgla (niwelacja terenu, wykonywanie dróg dojazdowych, skarpowanie, odwadnianie terenu) nie zalicza się do prac wymienionych w art. 50d ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, gdyż nie mieszczą się w pojęciu prac przodkowych uprawniających do

zastosowania przelicznika 1,8. (tak por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 marca 2015 r., I UK 280/14, wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 7 września 2015 r., III AUa 1084/14).

Sąd wskazał, że nie zalicza się do pracy górniczej kwalifikowanej określonej w art. 50 d ust. 1 pkt 1 ustawy, jako niemających bezpośredniego związku z urabianiem kopalni, ładowaniem urobku, montażem, likwidacją i transportem obudów, maszyn urabiających, ładujących i transportujących w przodkach, prac górników kopalni odkrywkowej węgla brunatnego wykonywanych wyłącznie we wkopie, polegających np. na likwidacji i budowie kolektorów odprowadzających wodę na poziomach roboczych koparek wielonaczyniowych, wymianie agregatów pompowych w studniach głębinowych zlokalizowanych na poziomach roboczych koparek i dokonywaniu pomiarów metanu w studniach głębinowych (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 lutego 2010 r., I 236/09, L.; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 marca 2015 r., (...) 280/14, L.), przygotowywaniu terenu pod wydobycie węgla, odwodnieniu terenu (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 kwietnia 2011 r., I UK 360/10 L.; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 marca 2015 r., (...) 280/14, L.) czy odwodnieniu złoża (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 września 2011 r., I UK 70/11, L.; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 marca 2015 r., (...) 280/14, L.).

Zdaniem Sądu I instancji, praca odwołującego w spornych okresach nie była pracą w przodkach bezpośrednio przy urabianiu i ładowaniu urobku oraz przy innych pracach przodkowych, przy montażu, likwidacji i transporcie obudów, maszyn urabiających, ładujących i transportujących w przodkach oraz przy głębieniu szybów i robotach szybowych, zatem nie może być zaliczona do stażu pracy w wymiarze półtorakrotnym oraz do wysokości emerytury z przelicznikiem 1,8. Zasadnie zatem organ rentowy zakwestionował wystawione wnioskodawcy przez pracodawcę świadectwo pracy górniczej oraz nie uwzględnił informacji zawartych w protokole Komisji Weryfikacyjnej.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴§ 1 k.p.c. oddalił odwołanie.

Apelację od powyższego rozstrzygnięcia złożył A. S., zarzucając:

- naruszenie przepisów prawa procesowego:

1/ art. 233 § 1 k.p.c. poprzez dokonanie przez Sąd I instancji dowolnej oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego i w konsekwencji nieprzyjęcie, iż wykonywana przez wnioskodawcę praca w spornym okresie miała charakter pracy górniczej zaliczanej w wymiarze półtorakrotnym, uzasadniającej zastosowanie przelicznika 1,5 do stażu pracy i 1,8 do wysokości emerytury górniczej, pomimo iż skarżący wykonywał inną pracę przodkową, która służy urabianiu urobku i jego ładowaniu, wspomagając prace maszyn podstawowych, a która jest pracą górniczą zaliczaną w wymiarze półtorakrotnym ze względu na wykonywanie przez niego swoich obowiązków stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w przodku na poziomach roboczych koparek wielonaczyniowych. W konsekwencji oddalenie odwołania i przyjęcie, iż skarżący nie spełnia wymogów do nabycia emerytury górniczej;

2/ art. 477.14 § 1 k.p.c. i oddalenie w całości odwołania jako nieuzasadnionego, pomimo iż wykonywał on inną pracę przodkową, o której mowa w art. 50d ust 1 pkt 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, na stanowisku określonym w wykazie załącznika nr 3 poz. 1 do rozporządzenia (...) z dnia 23.12.1994r. w sprawie określenia niektórych stanowisk pracy górniczej zaliczanej w wymiarze półtorakrotnym przy ustalaniu prawa do górniczej emerytury lub renty (Dz.U. z 1995r. nr 2, poz.8);

- naruszenie przepisów prawa materialnego:

1/ art. 50d ust. 1, art. 51 ust 1 pkt 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 748) poprzez przyjęcie, iż ubezpieczony nie wykonywał pracy przodkowej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, gdyż w ocenie sądu praca na spycharce, ładowarce oraz koparce jednonaczyniowej określona w charakterystyce stanowiska pracy skarżącego polegająca m.in. na załadunku ścierów, likwidacji osuwisk, skarpowaniu, tymczasowych rowów odwadniających odprowadzających wycieki wody bezpośrednio ze ściany urabianej przez koparkę wielonaczyniową nie stanowi pracy, o której mowa w art. 50 d ustawy o emeryturach i rentach z FUS, a tym samym skarżący nie ma prawa do przeliczenia spornego okresu zatrudnienia przy

zastosowaniu przelicznika 1,8, pomimo iż ubezpieczony wykonywał pracę w obrębie pracy koparki wielonaczyniowej, polecenia wydawał mu bezpośrednio przodowy z koparki wielonaczyniowej, a praca którą wykonywał jest niezbędną do prowadzenia urabiania przez koparkę wielonaczyniową. Bez pracy maszyn pomocniczych takich jak koparki jednonaczyniowe spycharki oraz ładowarki nie da się w ogóle urabiać złoża węgla brunatnego, a czynności wykonywane przez te maszyny stanowią integralną część procesu urabiania złoża. Nadto, skoncentrowanie się przez Sąd na analizie obowiązków ubezpieczonego pod kątem definicji pracy górniczej, o której mowa w art. 50c ustawy o emeryturach i rentach z FUS w sytuacji, gdy przedmiotem sporu była kwestia, czy ubezpieczony pracował w przodku i czy jego prace stanowią pracę przodkową, a tym samym wyjście poza granice zaskarżenia zakreślone odwołaniem ubezpieczonego.

Wskazując na powyższe ubezpieczony wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i przyznanie wnioskodawcy prawa do przeliczenia spornego okresu zatrudnienia z zastosowaniem przelicznika 1,8 do wysokości emerytury górniczej, ewentualnie o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji. Nadto wniósł o zasądzenie od organu rentowego zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie, bowiem Sąd Okręgowy wydał prawidłowe rozstrzygnięcie, które znajduje uzasadnienie w całokształcie okoliczności faktycznych sprawy oraz w treści obowiązujących przepisów prawa.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego, Sąd Okręgowy przeprowadził stosowne postępowanie dowodów, a w swych ustaleniach i wnioskach nie wykroczył poza ramy wiarygodności i mocy dowodów wynikające z przepisu art. 233 k.p.c., nie popełnił też uchybień w zakresie zarówno ustalonych faktów, jak też ich kwalifikacji prawnej uzasadniających ingerencję w treść zaskarżonego orzeczenia. W konsekwencji Sąd Apelacyjny, oceniając jako prawidłowe ustalenia faktyczne i rozważania prawne dokonane przez Sąd I instancji uznał je za własne, nie widząc w związku z tym konieczności ich ponownego szczegółowego przytaczania (por. wyrok Sądu Najwyższego z 5 listopada 1998r., I PKN 339/98, OSNAPIUS 1999/24/776).

Wbrew twierdzeniom skarżącego, istotą sporu w przedmiotowej sprawie jest nie tylko, czy ubezpieczony w spornych okresach wykonywał pracę w przodku kopalni węgla brunatnego, ale również, czy zatrudniony był wówczas przy pracach bezpośrednio łączących się z procesami związanymi z pozyskiwaniem węgla brunatnego ze złoża. Zgodnie bowiem z art. 50d ust. 1 pkt 1 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j.: Dz.U. z 2015r, poz. 748 z późn. zm.), przy ustalaniu prawa do górniczej emerytury pracownikom zatrudnionym pod ziemią oraz w kopalniach siarki lub węgla brunatnego zalicza się w wymiarze półtorakrotnym okresy pracy w przodkach bezpośrednio przy urabianiu i ładowaniu urobku oraz przy innych pracach przodkowych, przy montażu, likwidacji i transporcie obudów, maszyn urabiających, ładujących i transportujących w przodkach oraz przy głębianiu szybów i robotach szybowych. Również przy ustalaniu wysokości górniczych emerytur, o których mowa w art. 50a lub 50e tej ustawy, tylko praca, o której mowa w art. 50d, podlega – z mocy art. 51 ust. 1 pkt 2 w/w ustawy – uwzględnieniu z przelicznikiem 1,8 za każdy rok pracy.

Z poczynionych w sprawie ustaleń faktycznych jednoznacznie wynika, iż charakter pracy ubezpieczonego w okresie od 1 marca 1983r. do 31 grudnia 1991r. i od 1 stycznia 1992r. do 14 stycznia 2007r. nie miał bezpośredniego związku "z urabianiem kopalni, ładowaniem urobku, montażem, likwidacją i transportem obudów, maszyn urabiających, ładujących i transportujących w przodkach oraz przy głębianiu szybów i robotach szybowych". Jego praca w pierwszym z powyższych okresów polegała bowiem przede wszystkim na niwelowaniu terenu w obrębie maszyny podstawowej, tj. spychaniu ziemi za pomocą spycharki, wyrównywaniu terenu, odpychaniu kamieni z rejonu zabierki, a także skarpowaniu, wykonywaniu pochylni, tj. zjazdów i dróg dojazdowych do maszyn podstawowych, zasypywaniu rowów odwadniających, wyciąganiu elementów usuniętych studni głębinowych. Ponadto wnioskodawca za pomocą ładowarki zbierał przesiane kamienie i ładował je na samochody, które wywoziły je w inne miejsce. Wykonywał też czynności z zakresu dbania o stan pojazdu, w tym naprawy, mycie, obsługę techniczną, załadunek i rozładunek.

Natomiast w drugim ze spornych okresów ubezpieczony, jako operator koparki jednonaczyniowej, zajmował się kopaniem rowów odwadniających, likwidacją osuwisk, skarpowaniem, usuwaniem studni głębinowych i ładowaniem ściery na przenośnik taśmowy, przy czym prace te wykonywane były na terenie całej odkrywki. W ocenie Sądu Apelacyjnego, trafne było zatem przyjęcie przez Sąd pierwszej instancji, że wykonywane przez ubezpieczonego prace nie były związane z bezpośrednim wydobywaniem węgla. Ubezpieczony zajmował się bowiem przygotowaniem terenu pod wydobywanie węgla, umacniał skarpy, niwelował teren, wykonywał pochylnie, czyli zjazdy i drogi dojazdowe do maszyn podstawowych oraz pracował przy odwadnianiu terenu. Podnoszona przez skarżącego okoliczność, że polecenia wydawał mu wówczas przodowy koparki wielonaczyniowej pozostaje bez wpływu na ocenę charakteru jego pracy jako niezwiązanej bezpośrednio z urobkiem kopalni, ładowaniem urobku, montażem, likwidacją i transportem obudów, maszyn urabiających, ładujących i transportujących w przodkach oraz innych pracach przodkowych rodzajowo nie mniej obciążających. Niewątpliwie zgodzić się trzeba ze skarżącym, że jego praca w spornym okresie była niezbędna dla prowadzenia procesu urabiania przez koparkę wielonaczyniową, jednakże nie zmienia to faktu, że wykonywał on prace przygotowawcze pod wydobywanie kopaliny oraz prace związane z odwodnieniem, czyli prace nie wymienione w art. 50 d ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Jak trafnie podkreślił Sąd Okręgowy, ustawodawca odróżnił pracę górniczą (zwykłą), którą w kopalniach węgla brunatnego jest zatrudnienie na odkrywce przy ręcznym lub zmechanizowanym urabianiu, ładowaniu oraz przewożeniu nadkładu i złoża (art. 50c ust. 1 pkt 4 ustawy) od pracy górniczej (kwalifikowanej), którą zalicza się w wymiarze półtorakrotnym, gdy praca ta jest wykonywana w przodkach bezpośrednio przy urabianiu i ładowaniu urobku oraz przy innych pracach przodkowych, przy montażu, likwidacji i transporcie obudów, maszyn urabiających, ładujących i transportujących w przodkach (art. 50d ust. 1 pkt 1 ustawy). Te ostatnie okresy potraktowane zostały przez ustawodawcę w sposób wyjątkowo korzystny ze względu na wysoki stopień zagrożenia życia i zdrowia pracowników.

Praca operatora spycharki gąsienicowej i koparki jednonaczyniowej, jak zasadnie stwierdził Sąd Okręgowy, może być uwzględniana w stażu górnika tak przez przelicznik 1,2 jak i przelicznik 1,8, w zależności od miejsca jej wykonywania. Górnicy pracujący stykowo wykonują roboty pod podstawową maszyną wydobywczą, tj. koparką wielonaczyniową, albo w bezpośrednim sąsiedztwie miejsca wydobywania urobku, a zatem umożliwiają cykl wydobywczy. Dniówki, za które pracownikom wypłacano dodatek stykowy, były niewątpliwie dniówkami przepracowanymi w przodku, natomiast wnioskodawca do 28.02.1998r. bezspornie nie miał wypłacanego dodatku stykowego, zaś w okresie od 1.03.1998r. do 31.01.2016r. otrzymywał wynagrodzenie za pracę w godzinach nadliczbowych w związku z pracami zleconymi w ponadwymiarowym czasie pracy. Zdaniem Sądu Apelacyjnego, prace wykonywane przez wnioskodawcę nie mieściły się w pojęciu prac przodkowych w znaczeniu ustawowym. Za prace przodkowe nie mogą być uznane takie czynności jak: skarpowanie i wykonywanie pochylni, wykonywanie dróg dojazdowych, kopanie rowów odwadniających, likwidacja osuwisk, usuwanie studni głębinowych, zbieranie przesianych kamieni i ładowanie ich na samochody.

Judykatura niejednokrotnie zajmowała się pojęciem "pracy w przodku" w kopalniach węgla brunatnego. Jak wywiódł Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 18 marca 2015 r., I UK 280/14 (w sprawie także dotyczącej operatora spycharki), miejsce przodka nie może być rozciągane na całą linię taśmociągów transportujących urobek, gdyż pojęcie "przodka" straciłoby swoje znaczenie i tym samym nie można zaakceptować definicji przodka, która wynika z opinii naukowo-technicznych i obejmuje wszystkie czynności związane z transportem kopaliny, realizowane w ramach ruchu zakładu górniczego (LEX nr 1712808). Identyczny pogląd wyraził Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 8 stycznia 2014 r., I BU 12/13 (Legalis nr 1169140). Sąd Apelacyjny zapatrywania te podziela. Przodek to teren prac bezpośrednio przy urobku i wydobywaniu kopaliny. Nie zatem ma racji apelujący twierdząc, że całe wielokilometrowe wyrobisko można utożsamiać z przodkiem, a w konsekwencji, że w całym spornym okresie wykonywał on inną pracę przodkową, o której mowa w art. 50d ust. 1 pkt 1 w/w ustawy.

W świetle powyższych okoliczności należy zaakceptować stanowisko Sądu Okręgowego, że ubezpieczony w spornych okresach nie wykonywał prac bezpośrednio łączących się z procesami związanymi z wydobywaniem kopaliny, polegającymi na pozyskiwaniu złóż węgla brunatnego na odkrywce, a więc zatrudnienia przy pracach ściśle górniczych,

a zatem nie może być ona zaliczona zarówno do stażu pracy górniczej w wymiarze półtorakrotnym, jak i do wysokości emerytury z przelicznikiem 1,8 za każdy rok pracy.

Z powyższych względów Sąd Apelacyjny, na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację jako bezzasadną.